

SZÉKESFEJÉRVÁR.

TÁRSADALMI HETILAP.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, iskolatanács, s a tanítók és községi jegyzők egyletének

A lap ára

házhöz hordással vagy postán küldve:
Égy évre 6 frt. — kr.
Fél évre 3 frt. — kr.
Negyed évre 1 frt. 50 kr.

Hirdetmény a bolyegdíjon felül, minden három hasábos petítor: Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 kért igtatattik be.
Lapunk számára hirdetések felveznek **Budapestben:** Hasenstein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Mórész.
Becsben: Oppelik L. és Mosse Rudolf.

KÖZLÖNYE.

Megjelen minden szerdán és szombaton.

61. szám.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejervár” szerkesztőségének (Széchenyi-utca 5-ik sz.) ezimzendők; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klokner Péter** kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyitásterben megjelenő közlemények után három hasábos petítorért 10 kr. fizetendő.

Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Kövessük mi is!

Meg van verve a nemzet, ha a maga nyelvét nem tudja annyira becsülni, hogy reá büszke ne legyen. Sötét napok voltak azok, a midőn a magyarnak nem lehetett nyelvében büszkélkednie. Elmúltak. — Ujra magyar szellem, édes magyar hangok lengik át Árpád földjét.

De azért mindig voltak a nemzetnek fiai, a kik nem bírtak és most is vannak, a kik nem mernek nyelvileg is magyarrá lenni. Ezek a fiak leginkább a kereskedők közt vannak. Mennyit irtunk, mennyit beszéltünk!

Hogy kértünk, hogy fenyegettünk! Ők szívosan maradtak.... Kétszeresen fáj ez minékünk. Fáj, mert láttuk, hogy azért ők még sem rosz hazafiak. Hol áldozatra volt szükség a kereskedő oszályt mindig megtaláltuk. Elöl jártak ők mindenhol, csak a nemzeti nyelv fejlesztését kerülték.

És miért? mert azt mondták, hogy a Petőfiek, Vörösmartyak nyelvén beszélni lehet mindenhol csak az üzletben nem; hiába volt minden argumentálásunk Ők ezt hitték — a veszélyes rögeszmét. Vártunk hát míg maguktól e téren is a hazafias működéshez fogtak. Nem vártunk ok nélkül.

Ma már mindenféle széles e hazában kezdik megérteni, hogy a nemzetnek nyelvét, a melynek ők is fiai, tán az üzletbe is bevihetik.

Legutóbb is az ország szírében Budapesten lelkes kereskedők álltak össze, elhatározták, hogy az üzlet kezelése náluk nem lesz más mint magyar.

Ha az ige testté válik, a főváros hozzá méltóan jár elől. A mi tőzsgyökeres magyar városunknak, Fejérvárnak is kell még e téren cselekednie. Hála Istennek olyan hátul nem állunk, de még nem vagyunk az elsők közt sem.

Szép a példa, kövessük hát! Mint hazafias polgárok nem is tehetünk másképp....

A mozgalom megindult. Utban vagyunk, hogy elmondjuk nagy költőnkkel:

Ismét magyar lett a magyar!

Utban vagyunk — és nem a célnál.

Hadd legyen azért ezentul is a jelszó!

Előre! a nemzeti dicsőség nevében, mindig csak előre!!*)

H. I.

*) Örömmel üdvözljük a t. közlő hazafias felszólalását, melyben a hazai nyelv érdekében, a fővárosban megindult mozgalom példáján városunkban is tette hívja fel kereskedőinket. Ez irányban már mi is felszólaltunk, két ízben is szólunk már a tárgyhoz örömlünk tehát azon, hogy most már a nagyközönség köréből is figyelemre méltatták az ügyet. — Városunkat hazafias magyar szellemű kereskedők lakják, kiknek nagyrésze már eddig is a magyar nyelvnek az üzlet vezetésénél leendő meghonosítása iránt nagy figyelmet tanusított. Hisszük, hogy mindinkább haladnak előre!
Szerk.

Irodalom és művészet.

A festőművészet fejlődéséről.

Irta: Gróf Zichy Jenő.

— Felolvastatták a Vörösmarty-körben június 5-én. —

Igen tisztelt hallgatóság! Mult ősszel tartott fölvásasomban a „szépművészetek” egymásközi egybefüggését de főleg a festészet és költészet közötti rokonságot akartam tisztelt halgatóim előtt jelezni, mai nap a „szépművészetekről” multkori egész általánosságban tartott észrevételeimből kibontakozva, egész tárgyilagos-sággal egyedül a „festészetről” annak technikai fokozatos fejlődéséről, és annak speciális történelméről kívánok tisztelt halgatóim engedelmével értekezésemben szólni. Föltűnő lehet tisztelt halgatóim előtt hogy a festészet fejlődéséről szólnán, ugy fejezem ki magam, hogy annak „speciális történetét” fejtegetem! Körültekintő észleléssel tapasztalhatni, hogy bármely tárgy is, legyen az a legközönségesebb házi-bútor vagy eszköz, különféle nemzetektől egy időben különféle formákban használtatik, és ha körültekintve bármely tárgy azon momentumára térnénk vissza vizsgálunkban, a midőn az legelőször jött használatba, ugy eredetétől a jelenkorig lelünk e, csak egy tárgyat, a mely nem idomított volna át száz- és százféle képpen külformára és alakja beltartalmára nézve??! A legeseké-
lebb tárgy v. eszköztől p. o. egy baltáról (ennél pedig alig van egyszerűbb tárgy) egész egy kötetet lehetne írni, melynek főmomentumában elmondhatnánk hogy: a Kelták idejében az ugy nevezett „kőkörb” koha és néha obsydianból, a Romaiaknál később bronzból készült az, holott Chinában ugyan ez időben zomán-
zos *champs levé* és *émaux cloisonné* formában a leg-

TÁRCZA.

Haidé története.

— Irta: Szűts Miklós. —

(Folytatás.)

A bolygó hollandi.

„Bocsánat uraim, bocsánat nemes hölgy.” szólalt meg egy felhevülten rezgő, de érezenegésű hang. „szerepnytelenül, sőt vakmerőn tolakodtam be, de kész vagyok szerényen bárhol megvonulni csak még egyszer hallhassam e dalt; ez után képes leszek majd előadni mentségemet.”

Hoffmann kíváncsisága néhány percz alatt elég anyagot találhatott. Láthatta Haidét ama fenséges küzdelemben, melyet a nő érzelmeivel vivni tud, midőn azokat minden áron elrejtteni akarja. Láthatott engemet halott halványan. Láthatta, hogy itt két ember meglepetése mélyebben gyökerezik mint a többié és láthatta hogy az idegenben Haidé ismerőst látszott üdvözölni, én pedig mintha ismerőstől rémültem volna meg. S ha mindezeket látta, nagyon jól látott.

Minél tovább néztem szótlan ámulattal, annál élénkebben állott előttem egy alak, melyet még gyermek koromban egyszeri látásra kitörőhetetlen vonásokkal véstem elmémbe. Férfiasabb lett arca és komolyabb, de mégis előttem állott egész valóságban az elveszett tárcza tulajdonosa. Előttem állott az ember, ki ellen vétettem a nélkül, hogy ismertem volna, mert meglóptam titkát, engedély nélkül behatoltam, indiscret módon, szívének bánatába. Eljött az, kire féltékeny

voltam, midőn még minden távolságok legnagyobbika, a teljes ismeretlenség köde választotta el Haidétől. Ré-
mületet éreztem, minőt az érezhet, kinek azt jövendőlték, hogy vízben leli halálát, egész életén át kerülte a vizet s egy éjjel arra ébred, hogy ragadó vizár hullámai közt fülköl. Vagy minőt akkor éreztem, midőn gyermek koromban Madame Tussaud rémes muzeumával álmodám, hol a viaszalakok megelevenedtek körüllem és felém jöttek, midőn lábam a földbe gyökerezett.

De ez nem soká tartott; a művelt lélek könnyebben helyre állítja egyensúlyát, s előbb mint eze ket elmondam léptem a jövevény elé, kit nagybátyám kezénél fogott és barátságos hangon mondá:

„Sokkal nagyobb bök van tetszésében, mint amily nagy a vétség, melylyel a társadalmi szokást sértette. Ezért ne is kérjen bocsánatot, számoljon inkább ki elégitett hiúságunk köszönetére. De bemutatom: Sir Redmond Kenealy, kiről elmondhatom, hogy nem én, sőt nem is közönséges halandó vezette házunkba, hanem Schumann Róbert ő halhatatlansága. — Meg az én kis leányom szép hangja,” tette hozzá Haidét megsimogatva.

„Oh uram” szól most Haidé ki ezalatt a nők megfoghatatlan lelkierőjével teljesen visszanyerte nyugalmát, „ne higyen engem oly hiunak mint kedves atyám mondja. Örülök, hogy tetszett énekiem, de azért tetszéséből kilenczven százalékot írok a nagy zeneköltő és csak tíz százalékot énekiem rovására.”

„Ime, csak most ébredek föl Hamburgban, hisz eddig a paradicsomban valék;” mondá Kenealy finom mosolylyal „kegyed éneke ugy elbűvölt, hogy csak most ismerem ismét Hamburgra, hol egy ajkról lehet Schumann dalát és nyomban erre procentszámításokat

hallani. Itt mindenütt a giróbank stylusában gondol kodnak. Ezért szeretem én ezt a nagy kereskedő várost, mely ugy egy szívvel lélekkel tudja magát az élet kötelemének szentelni. Ha Velence lagunákra, Hamburg számokra van építve; bárcsak tanulni tudnánk tőle!” Itt felénk fordult, hogy éreztesse, miszerint senkit sem mellőz a társaságban, Hoffmann pedig már előbb ismerős gyanánt üdvözle.

„Őn nem is sejtí uram,” mondám én, hogy nekünk kézszer okozott meglepetést, először, midőn belépett másodsor midőn nevét hallottuk; talán negyedórával előbb ragadt egy szép tette bálmulatra, melynek halását Hoffmann urnak köszönhetjük; s ugye megengeded Haidé, hogy köszönetet mondjak nevedben is Kenealy urnak szép tetteért.”

„Kérem ne beszéljünk erről,” mondá Kenealy affectatio nélkül „hanem, ha már köszönetet ajánlanak azt kérem s elfogadom szíves elnézésükben s a szép dal ismétlésében.”

„Ez utóbbi, fájdalom, nem lehet,” mondá Haidé szemlesütve „máskorra szívesen ígérem, de most nem tudnám elénekelni.”

„Hogy hogy?!” kérdé bátyám megütődve „hisz eddig mindig azt tapasztaltam, hogy nem a hangulat parancsol neked, hanem te parancsolsz a hangulatnak. Uram, talán ön az, ki a dispositiók járványát magá val hozta a szeszély hazájából, Irlandból? Ime mily gyorsan beleheljük a miámkat.”

„Nem ugy, nem ugy” mondá Kenealy „meglepetés után alig lehet énekelni. A művész és gondolkodó hangulata egyetlen kifeszített szál kötélben lebeg és csekély rándítás elég, hogy letaszítsuk a magasból. Szeretnék könyörögni, szeretnem erőszakolni,” mondá

drágább nemes féműl ugyan egy kis baltát viseltek ékszer gyanánt. Keleti népeknél pedig fejedelmi jelvény a balta, a török szultán előtt nagyobb ünnepek alkalmával, most is a *baltadssi* hordja a fejedelmi baltát; a balta fejlődési történelmében kiemelhetnénk, hogy régebben a római és legutóbb a francia republicában mint az igazság és erő jelvénye használtott, és az első a római köztársaság diadalbevonulásainál a lictorok által hordatott; holott éppen a Francia köztársaság forrongásai közepette éppen ezen balta dr. Guillotin feltalálása által mily rettenetes öldöklési czélokra használtott! és ha annyi mindenféle metamorphosison ment keresztül fejlődési történetében egy ily egyszerű eszköz, mennyivel érdekesebb a szöpművészetek egy főalkatrészének a „festészetnek“ fokozatos fejlődése, hiszen épa festészet az mely az emberi nem fokozatos fejlődésével együtt haladt, fejlődött és tökéletesült. Hiszen alig létezik az emberi nemet lelkesítő fogalom melynek nyomát éppen a festőművészet történetében nem lelnénk. Hiszen a festészet éppen az emberinem lelki művelődésének leghűbb tükré, — tekintünk csak vissza a legrégebb kereszténység előtti korszakra a régi görögöknél az akkori, persze még bölcsőjében létező festészet neve az emberinem agyrem képzetei meséinek tükrözését tüzte volt ki művészet feladatát? nem-e a Mythologia, mely az időben akkori népfajok tulajdonképeni vallása volt, képezte főthemájukat? A keresztény vallást megelőzőleg az ugynevezett barbar epochából nem maradtak e fen egyes híres falfestvényeik, melyek mind a korukbeli legendákat ábrázolták, nem akarom ezt Pompeji és Herculaniumban lelt festészeti fragmentumok idézésél illusztrálni hazai példát kívánok ezennel felhozni; létezik Sitér falvában, Bihar megyében egy véghetetlen érdekes kis templom a barbar epochából építkezés maradványa, melynek 1 földalati barbar korbelt falfestvények díszítik, egyik ábrázolja a „Napisten“ uralkodását, míg a másik Bachus boristen bevonulását tünteti föl azon köoltár felett, melyen az akkori „táltosok“ szoktak volt a „hadur Istenek“ áldozni. De hogy nagyobb szerű és még előbbre való példát hozzak föl, felkelt, hogy említsem a Krisztus előtt 2000 évvel Aegyptomban épült pyramisokat és obeliskokat, a Mexicóban ugyanez időben épült Teocalikat (királysírok), mind meg annyi az évezredek előtti legrégebb kor történelmi monumentumai, melyek által az akkori királyok az architectura és hieroglyphicus festészet együttes működésével az uralkodásuk alatt történt epochális nevezetéseket a későbbi utókorral akarák megismertetni. Itt van helye fölemlítenem az ilyes nemű régiségek legérdekesebbjeit, az ugynevezett „Isis táblákat“ (mensa Isica) az egyiptomi emlékek legrégebbek egyikét, ez kevert, kék mázzal bevont nagy némszögű réztábla, melyen Isis istennő szolgálatja ezere moniájával és titkával együtt elő van terjesztve a rajz conturjai részint színes, részint ezüst lemezekkel vannak kirakva. — Jelenleg Nápolyban a Museo borbonicóban őriztetik.

De mindezen festészeti emlékek, melyeket különben inkább csakis formátlan színezésnek lehetne nevezni, művészi becseség nem bírnak, azoknak főképen az egyiptomi és mexicói ókori népeknél úgy látszik alig volt más szerepük mint némileg helyettesíteni a ki nem elégit irmodort (hieroglyphák), vallásos eszmék és symbolok az akkori a vallás és műveltség hasonló fokán

most Haidéhoz fordulva, „de nem teszem; mert tudom, hogy a nőkel szemben legjobb rábeszélő tehetsége annak van, aki legjobban tud várakozni.“

Ekkor Lichtenberg tanár szólalt meg, ki több kérdéssel adott szabadszárnyakat ethnographiai kíváncsi ságának. Ő világot látott ember volt s megfordult Irlandban is, Dublinban voltak ismerősei és lelkesen emlékezett meg a zöld Erin szép vidékeiről, söt fekete haja és kékszemű leányairól is. Kérdezősködött Ke nealy szűkebb hazája után is és így megtudtuk, hogy bölcsője a vad Tipperary grófságban ringott; én szóba hoztam ezen kerületnek híres banditáit és Ke nealy az ottani életet és gyermek éveit kezdé érdekesen jellemezni. Előadása megragadó és szelleműs volt, meg lepő képekben, találós hasonlatokban bővelkedő, eleven képzelme és világműveltsége az őseredetiségnek és kiképezett szalóniasságnak oly sajátos vegyülékét képezték, mely ezen elmés társalgót ellenállhatlanul szeretetreméltóvá tevő.

„Ugyebár önök most azt gondolják, hogy szülő földemen sajátítottam el a berontás művészetét, melyet itt oly sok szerencsével gyakoroltam?“ kérdé ő. „De én még el sem mondtam, hogyan jutottam ide, remélem nem Eris almájaként.“

„Egy órája kilovagoltam s vissza jövet Schuman dala a napfényhez ütötte meg fületem. Ezzel meg voltam kötve, hazaküldtem lovamat s azon porosan nekidültem a falnak és hallgattam. De a „tavaszi éj“ egyik legkedvesebb dalom, melyhez ezer meg ezer emlékem fűződik, s főleg annak remek előadása oly anynyira elragadott, hogy nem bírtam ellenállani a vágyak ezen hangot színről szíre látni, közelből élvezni. Ime ez vétkem; nem tudtam ellent állani vágyamnak s ez az én ösbűnöm, melyben egyuttal ösbüntetésem is foglal-

álló összes népfajokkal való megismertetése! Az indus népfajoknál ilyes festészeti kísérletek legalább színeik kitünő élénk volta által tündökölték, persze hogy mindezen vázlatokban ép úgy hiányzott mind a nemes fogalom, valamint bennök a rajznak legesekélyebb nyoma sem lehetett föl. Az Egyiptusoknál a „festészet“ a vallásos érzelmek behatása alatt csirázott meg, de mindig csak a szobrászattal együtt szoros kapcsolatban lehetett és mindig a szobrászatnak alárendelt szerepben, az ősnemzetek festészet kísérletei, különben csakis jég-törői látszanak lenni a görög művészetnek; az egyiptomiak által megkezdett irányban haladtak a görögök és csak ezeknél kezdődik a festészet némileg határozottabb irányba haladva az aesthetika törvényeinek hódolni, és ez azon epocha, a melyben a színezés bizonyos rajz formák körvonala (contur) között kísérletet meg és ennek sikerültével vált ki az eddigi színezésből és mázolásból a valódi „festészet“!!! Ezen korból részint még létezik egyes falfestvények töredékei avagy pedig megismertettek azok korabeli és későbbi híres történetek által (Herodot Plinius) Ilyennek mondatik Bularchus, a ki tán az első csatafestész volt! A magnetiak kálai ütközetet 719. Kr. előtt egy nagy falfestményben örökítette, az ő idejében keletkezett az első görög festész academia, mely a kisázsiai jeltesoporton honosult ezen oskolából származott Appelles és Pauónus. — Ez időben a Corinth és Delphy nyilvános versenyek alkalmával legelőször tüzetett ki a festészet díja, a melyet éppen az említett Panánaus nyert el Utána Polygnotus és Zeuxis következett, ez utóbbi főversenyháza Parrhasius és Tyanthias volt. — A mint a görögöket az egyiptomiak példája a szöpművészetek mezejére utalta úgy viszont megint a görögök, a romaiak mestereivé lettek e téren és ezek művészi tevékenységét a festészet terén, taunúsítják azon számtalan freskók, melyeket részint Pompeji és Herculaniumban vagy magában Romában még legújabb időben fedeztetek fel, (ásatások alkalmával az Esquilius dombon Romában 1874.)

Mindazon által a romaiak úgy látszik nem bírtak azon arányban fejlődni, a melyben az Egyiptomiakkal szemben fejlődtek volt a görögök és a midőn a görögök idejéből tán 8 vagy 10 hírnevű festész nevé ismértjük, ugy a romaiak csak Fabiust a „pictor“ melléknéval tisztelték meg, s a római ó-kori festő művészeite epochájából csak is ezen egy név örökített meg!

(Folytatása következik.)

Ismeretterjesztő.

Az életről.

(Vége.)

Ne feledjük e helyütt, mikép egy a komoly, mint szomorú természetű éleleket, nem az igazság rovására szokás ejteni. Ejtethetünk ugyanis komoly hangulatunkban is élelet, de jóhiszemű indulattal; alkalmazhatunk élelet akkor, midőn gunyulódó élelezesünk által fenyegetőződs nagyságát emelni akarjuk, mint ezt fentebb felhozott Narses példája mutatta. Nem különben meg van a lehetőség, hogy olyan dolgot, a mely magában véve kedvetlenséget, sőt tán fájdalomt okoz, hogy a ki, kínálkozó véletlen következtében a humoristikus élelet tárgyává tegyük mint a fentebb említett német bírodalmi 2 fejtű sasra mondott epigramm; vagy végre bármely különben gyászos eseménynél előfordulhat

tatik. Most kérem a kisasszonyt, mondja ki a bocsánat igéit.“

Haidé csak hallgatott, mintha e szavak nem is hozzá intéztettek volna Nyitott ajakkal hallgatta e beszédet, egész lénye csak egyetlen tekintetbe ol vadtt fel.

Ezt nézmem a leggyötrőbb fájdalom iskolája volt!

„Tehát ön nem bocsát meg, jólván, vezekelni fogok,“ mondá ismét Kenealy. „Különbén Hamburg szerencsét hoz nekem, emlékezem, hogy egyszer évekkal előbb hallottam itt egy oly hangot, melyet egyedül mernék az önéhez hasonlítani. Fajdalom nyomát vesztettem, s ki tudja követte-e tanácsomat és most talán még mindig csak műveletlen fülelnek, az utczán, énekel. Épen ily éjsötét szeme is volt mint kegyednek, csak hogy ő, szegény, Hamburgnak nem palotáiban, hanem utczán lakot. Ki tudja mi lett belőle?“ E szavaknál elgondolkodott.

E pillanatban félénk, esdő tekintet érte szememet; én megéretttem azonnal Haidét, „fölsőleges volt,“ gondolám, „én ki nem beszélném titkodat.“

Kenealy fölkel és bucsut vett, nagybátyám szívélyesen kérte őt, hogy legyen házunknak látogatója; vele ment Hoffmann is, én pedig gyorsan távoztam a szobából, mert éreztem, hogy most nem tudnék Haidével együtt maradni.

Fölkéremest Hamburg szép kerjeit s az üde esti lég gyógyhatásában kerestem percnyű nyugalmat.

„Istenem“ gondolám „a nő szíve a titkok titka. Talán ezzel feküdt, ezzel ébredett ő, s most esdő szemmel könyörög, hogy ne áruljam a jövevénynek, hogy ő itt régi ismerős. Hogy ő itt nem jövevény, hanem megérkezé.“

(Folytatjuk.)

egyes körülmények elméncz találkozására, mint a katonásit játszott gyermekek példája mutatja. Mindezen esetekben az élelet mindenkor vidor természetű bir, vagy legalább képes emelni a vidorságot, jöllehet ez a túlnyomólag gyászos vezetű eseteknél háttérbe szorul vagy végképen is elmarad, nehogy az embertelen természetűnek látszassék.

Az életről való elmélkedés végén nem lesz fölöleges az élelet nemeinek felosztását bemutatnunk. — Az élelet ugyanis, vagy a mindent felkaroló teremű tehetség alakjában tűnik fel, mint pl. sok írónak jellemző tulajdona, csak hogy ez esetben leginkább attól lehet tartani, hogy az élelet egyhanguvá (monotonná) s mint ilyen érdekesség nélkülívő lesz, vagy továbbá is ez a közönséges, előfordulhat az élelet elszigetelt (sporadikus) alakjában, mint elnés ötlet (vagy élezes tényálladék), vagy csak átmenőleg, érintőleg minden önállóság nélkül, esetleg, ugyszólván odavetűleg, vagy mondományilag, p. o. hasonlatoknál, vagy költött meg személyesítésekénél.

Számos példát találunk ez utóbbira „Goethe Faust jában“ (mint hortogó szikla örök, arczotvágó sziklák és fák, az utat mutató lidéca, a szunyogok és békák zenekara, a szélvitóra urak, a darvak stb.) Mily vég nélküli vonzerű rejlik az éleletben, általánosan ismert dolog.

Sok ember pl, nem egyszer egyik vagy másik előnyéről mond le inkább, semmint, hogy egy élelet magába tudjon fojtani, azt tudniillik, melyet az alka lomszerűség épen nyelvére diktál. Édesebb fűszerzésre a társaságnak s különösen az elvonult tudományossággal való foglalkozásnak közepette, az éleletnek nem képzelhető. A combinatiók féktelen szabadsága ilyenkor olyan tárlatokat tár elénk, a melynek váratlan illusztrálása a legnagyobb éleletet nyújtja. A oxymoron (botorság) fölemlíti a szellemet, az ésszerű logika korlátolt szabályainak nyomása alól; az értelem ellenkezőjének mezében gyönyörködöti az elmét azon plausibilitás által, hogy értelem nélküliségben is foglaltatik értelem, hogy az összefüggés nélküliben van összefüggés, a heterogén elemekben összhangzat, a viszásban igazság!

G. R.

Hatósági élelet.

Székesfejérvár szab. kir. város bizottságának 1875. évi július 26-án tartott rendes havi közgyűlése.

(Vége.)

A lóvásár rendezése tárgyában Töltényi Antal egy tervezetet nyújtott be, mely szerint hajlandó saját költségen a lóvásár-terén egy korlátolt ló-állást felállítani ha vásárok alkalmával minden egyes ló után 50 kr. díjat szedhet.

Valahányszor a vásártér rendezéséről volt szó, mindannyiszor felmerült a ló-állomány felállítására vonatkozó kérdés. Lóvásárjaink jelentékenyek, de egyuttal oly rendezetlenek is, hogy sok vidékit elriasztanak. A középítészti szakosztály azt véleményezi, hogy a város saját költségén építtessen egy ló-állást, a tervezet szerint 460 for; a költségvetés 7000 forra irányoztatik elő A felépítendő lóállás okvetlen emelni fogná a lóvásárok becsét, s biztos ki látásba helyeztetnék az is, hogy közelebbi lóvásárjaink jelentékeny kiterjedést nyernének. A mi a költséget illeti, egy pár év múlva kifizetné magát, azon okból is, mert azokra nézve, kik a korlátolt helyet használni nem akarnák, lenne annyi szabad tér hagyva, melyen elhelyezhetnék lovaikat.

A bizottsági tagok nagy örömmel mindannyian elfogadták, s ragaszkodtak az indítványhoz. Azután Novák Kálmán a pénzkérdés, illetőleg a költségekre nézve azt indítványozza, miszerint a szállók előtti tér elárveréséből befolyt összeg fordítottassék e célra, s költség a jövő évi bugetbe vétessék föl. Nevezett összeg a takarékpénztárba van elhelyezve és 6%-ot kamatoz, ugyhiszi, hogy a vállalat is hoz annyi jövedelmet. — A korlátolt lóállás felállításá egyhangulag elhatározottat, s foganatosításával a tanács megbízott. A költség fedezés a jövő évi költségvetésbe fog felvétetni.

A szállók előtt fekvő területekből eladott egyes részletek árverési eredményét mutatja be a tanács. Jelentése tudomásul vétetett, az eredmény helyben hagyatván, a bánatpénzek a pénztárba utalványoztatnak. Az eljárás, ugy az első árverési jegyzőkönyv a miniszteriumhoz terjesztetik fel.

A „Nádor-utca“ alagsatornázása tárgyában tartott árlejtési eredmény is tudomásul vétetett

A pénzügyminiszter körrendeletet intézett a hatósághoz, melyben az adónak szigorú végrehajtását rendeli el.

A miniszteri leirat, azért kívánja az adót most oly szigoron behajtani, miután az aratás elmúlt, a lakosság könyvében fizethet. A városi tanács véleménye, hogy intéztessék egy feltérjesztés a pénzügyminiszterhez, miután nálunk az elemi csapások folytán az aratás oly kedvezőtlen eredményű volt, hogy felesleges eladásra nem marad, a termés alig fedezheti az élelem szükségletét Jelen körülmények közt lehetetlen a szigorú végrehajtást foganatosítani, hanem halasztassék el az adófizetés ideje akorra, midőn a lakosságnak a kukorica és bortermés után jövedelemforrása lesz s ekkor az adófizetési képesség lehetséges leend. Elnöklő főispán: A tanács és